

POSTANOWIENIE

Dnia 23 listopada 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa P. Spółki Akcyjnej w W. C.

w Ł.

przeciwko J. M.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 23 listopada 2016 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 26 czerwca 2015 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 3600 (trzy tysiące sześćset) zł tytułem kosztów postępowania kasacyjnego,**
- 3) przyznaje radcy prawnemu Ł. B. od Skarbu Państwa (Sądu Apelacyjnego w (...)) kwotę 3600 (trzy tysiące sześćset) zł podwyższoną o stawkę podatku od towarów i usług należną od tego rodzaju czynności tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej pozwanej w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Pozwana J. M. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 26 czerwca 2015 r. oddalającego jej apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Ł. z dnia 24 listopada 2014 r. w sprawie z powództwa P. Spółki Akcyjnej w W. o zapłatę 193 500 zł. Sąd Okręgowy uchylił uwzględniający powództwo nakaz zapłaty z dnia 29 listopada 2013 r. w części zasądzającej odsetki ustawowe od kwoty 193 500 zł od dnia 21 listopada 2013 r. i zasądził je za okres od dnia 12 grudnia 2013 r. do dnia zapłaty oraz utrzymał w mocy nakaz zapłaty w pozostałej części. W konsekwencji pozwana zobowiązana została do zapłaty tak określonego zobowiązania wraz z kosztami procesu, z zastrzeżeniem jej prawa do powoływania się w toku egzekucji tego świadczenia na ograniczenie odpowiedzialności do stanowiącej jej własność nieruchomości położonej w Ł. przy ulicy Z.. Pozwana nabyła od rodziców na mocy umowy darowizny tę nieruchomość, obciążoną hipoteką kaucyjną w wysokości 193 000 zł ustanowioną na rzecz P. Spółki Akcyjnej w W. przez poprzednich właścicieli. Pismem z dnia 18 grudnia 2012 r. powódka poinformowała pozwaną, że jej rodzice zaprzestali spłaty rat zabezpieczonego hipotecznie kredytu. W dniu 20 września 2012 r. powodowy bank wystawił przeciwko nim tytuł egzekucyjny, opatrzony dnia 21 listopada 2012 r. klauzulą wykonalności. Sądy obu instancji uznały, że pozwana jest dłużnikiem rzeczowym w zakresie zabezpieczonej i niezaspokojonej, wierzytelności kredytowej powódki i powódka jest uprawniona do dochodzenia zaspokojenia z obciążonej nieruchomości bez względu na to, czyją stała się własnością oraz z pierwszeństwem przed wierzycielami osobistymi właściciela nieruchomości. Pozwana kwestionowała wymagalność wierzytelności, Sądy obu instancji uznały jednak, że obowiązek wypowiedzenia tej wierzytelności w stosunku do dłużników osobistych został wykonany, a w stosunku do pozwanej taką funkcję spełniło doręczenie odpisu pozwu w niniejszej sprawie, dokonane w dniu 11 grudnia 2013 r. Uzasadniało to zasądzenie od pozwanej dochodzonego roszczenia z odsetkami od dnia następnego i ograniczeniem odpowiedzialności do przedmiotu zabezpieczenia hipotecznego.

W skardze kasacyjnej kierowanej przeciwko całości wyroku pozwana zarzuciła naruszenie prawa materialnego poprzez niewłaściwe zastosowanie art. 78 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (tekst jedn.

Dz. U. z 2016 r. poz. 790), polegające na przyjęciu, że funkcję wypowiedzenia wierzytelności hipotecznej względem niej może pełnić wniesienie powództwa. Skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w (...) do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o całości kosztów postępowania.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwanej powódka złożyła wniosek o wydanie postanowienia o odmawiającego przyjęcia tej skargi do rozpoznania, ewentualnie o oddalenie skargi oraz o zasądzenie od pozwanej na jej rzecz powoda kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako środek odwoławczy o szczególnym charakterze, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowionego w art. 398⁹ k.p.c., w ramach którego Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie występują przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi do rozpoznania. Skarżąca uzasadniła potrzebę przyjęcia jej skargi do rozpoznania wystąpieniem przesłanki przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. czyli wystąpieniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego ujętego się w pytaniu „czy wniesienie pozwu przeciwko dłużnikowi hipotecznemu nie będącemu dłużnikiem osobistym wierzyciela samo w sobie stanowi spełnienie warunku przez wierzyciela, jakim jest skuteczne złożenie wypowiedzenia względem właściciela nieruchomości nie będącego dłużnikiem osobistym, o którym mowa w art. 78 ust 1 ustawy o księgach wieczystych i hipotece?”

Zagadnienie prawne uzasadniające wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno być sformułowane jako problem prawny wymagający

rozstrzygnięcia, z określeniem przepisów prawa, w związku z którymi powstał i wskazaniem argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi to być problem nowy i dotychczas niewyjaśniony, dotyczący ważnego abstrakcyjnego zagadnienia jurystycznego, którego rozpatrzenie przyczyni się do rozwoju myśli prawnej i będzie miało znaczenie nie tylko do oceny konkretnej, jednostkowej sprawy, ale także przy rozstrzyganiu innych podobnych spraw (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 lipca 2015 r., I CSK 976/14, LEX nr 1802572). Zagadnienie wskazywane przez pozwaną nie ma tych cech, gdyż nie budzi wątpliwości, że za „wypowiedzenie” z art. 78 ust. 1 ustawy o księgach wieczystych i hipotece należy uznać takie oświadczenie woli, które zawiera w sobie oznajmienie drugiej stronie stosunku takiego zamiaru. Przepis nie formułuje innych wymagań. Takie oświadczenie woli może być zatem zawarte w pozwie, ponieważ również pismom procesowym (w tym pozwowi) przypisuje się charakter oświadczeń woli, jeśli da to się wywieść z ich celu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2000 r., V CKN 38/00, LEX nr 52432). W związku z powyższym uznać należy, że przedstawione przez skarżącą zagadnienie prawne zostało należycie wyjaśnione, a - w konsekwencji - wymieniona przez nią podstawa przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zachodzi. Okoliczności sprawy nie wskazują także, aby zachodziły inne podstawy przewidziane w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Z tych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania.

O kosztach postępowania Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 oraz art. 99 i art. 108 § 1 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. w zw. z § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804), a o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu przez radcę prawnego - na podstawie § 2 pkt 1, § 4, § 8 pkt 6 i § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz.U. z 2015 r., poz. 1805).

jw